

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

13.08.2018.

Nr.1/23

(prot. Nr.33, 8.p)

Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika

Izdota saskaņā ar likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 2.punktu un 25.panta pirmo daļu, Elektroenerģijas tirgus likuma 8.panta sesto daļu, 16.panta pirmo un trešo daļu un 20.panta pirmo daļu, Enerģētikas likuma 6.panta 3.¹daļu, 15.panta 1.¹daļu un 85.panta pirmo daļu, Pasta likuma 27.¹panta otro daļu un 32.panta otro daļu

1. Metodika nosaka kārtību, kādā aprēķina kapitāla atdeves likmi regulējamo elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu, elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu, dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma, dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma, dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma, siltumenerģijas ražošanas, tai skaitā koģenerācijā, pakalpojuma, siltumenerģijas pārvades un sadales pakalpojuma, siltumenerģijas tirdzniecības pakalpojuma, ūdenssaimniecības pakalpojumu un universālā pasta pakalpojuma tarifu projekta (turpmāk – tarifu projekts) izstrādāšanai, ja regulējamo sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs tarifu aprēķina projektā iekļauj kapitāla atdevi.

2. Metodikā lietoti šādi termini:

- 2.1. kapitāla atdeves likme – Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – regulators) noteikta vidējā svērtā kapitāla atdeves likme no pašu kapitālam noteiktās atdeves likmes un aizņemtajam kapitālam noteiktās atdeves likmes;
- 2.2. komersants – sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, kurš ir universālā pasta pakalpojuma sniedzējs vai kuram ir izsniegta licence elektroenerģijas pārvadei vai sadalei, dabasgāzes pārvadei, sadalei vai uzglabāšanai, siltumenerģijas pārvadei un sadalei, vai kurš ir reģistrēts siltumenerģijas ražotāju reģistrā vai siltumenerģijas tirgotāju reģistrā, vai ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

3. Regulators reizi gadā līdz 1.septembrim sagatavo kapitāla atdeves likmes aprēķinu un ar lēmumu nosaka kapitāla atdeves likmi. Regulatora noteikto kapitāla atdeves likmi komersants piemēro, aprēķinot tarifu projektu, kura spēkā stāšanās datums plānots nākamajā kalendārajā gadā pēc regulatora lēmuma par kapitāla atdeves likmes noteikšanu pieņemšanas datuma.

4. Vidējo svērto kapitāla atdeves likmi aprēķina:

$$wacc = r_e \times \frac{E}{(E+D)} \times \frac{1}{(1-t)} + r_d \times \frac{D}{(E+D)},$$

kur

wacc – vidējā svērtā kapitāla atdeves likme [%];

r_e – pašu kapitāla atdeves likme [%];

$E/(E+D)$ – pašu kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%;

r_d – aizņemtā kapitāla atdeves likme [%];

$D/(E+D)$ – aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo (pašu un aizņemto) kapitālu, kuras vērtība tiek pieņemta 50%;

t – uzņēmumu ienākuma nodokļa likme.

5. Pašu kapitāla atdeves likmi aprēķina:

$$r_e = r_f + \beta_e \times r_m,$$

kur

r_f – bezriskā likme, kas noteikta kā Eiropas Centrālās bankas ikmēneša publicētā Latvijas valdības desmit gadu obligāciju vērtspapīru otreizējā tirgus gada vidējā procentu likme desmit gadu periodā [%];

β_e – korigētais nozares vidējais beta koeficients;

r_m – tirgus riska piemaksa [%].

6. Korigēto nozares vidējo beta koeficientu aprēķina atbilstoši pašu un aizņemtā kapitāla struktūrai saskaņā ar šādu formulu:

$$\beta_e = \beta_a \times \left[1 + (1 - t) \times \left(\frac{D}{E} \right) \right],$$

kur

β_a – nozares vidējais beta koeficients pirms korekcijas saistībā ar aizņemtā kapitāla izmantošanu;

D/E – nozares aizņemtā un pašu kapitāla vidējā attiecība. Ņemot vērā, ka pašu kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu un aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu ir vienādas, $D/E=1$.

7. Aizņemtā kapitāla atdeves likmi r_d nosaka kā Eiropas Centrālās bankas ikmēneša publicēto nefinanšu sabiedrībām *euro* valūtā izsniegto kredītu (ar sākotnējo termiņu ilgāku par pieciem gadiem; atlikumiem) gada vidējo procentu likmi desmit gadu periodā.

8. Aizņemtā kapitāla atdeves likmes r_d un bezriskā likmes r_f noteikšanai līdz 2024.gadam izmanto Eiropas Centrālās bankas publicētos statistikas datus par periodu, kas sākas ar 2014.gada 1.janvāri.
9. Ja regulators nav noteicis kapitāla atdeves likmi gadam, kad plānota komersanta iesniegtā tarifu projekta spēkā stāšanās, komersants piemēro regulatora pēdējo noteikto kapitāla atdeves likmi.
10. Kapitāla atdeves likmi siltumenerģijas ražošanas, tai skaitā koģenerācijā, pakalpojuma, siltumenerģijas pārvades un sadales pakalpojuma un siltumenerģijas tirdzniecības pakalpojuma tarifu projekta aprēķināšanai, kura spēkā stāšanās plānota 2019.gadā, regulators nosaka līdz 2018.gada 1.novembrim.
11. Metodika stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Priekšsēdētājs

R. Irklis